

ВІД АВТОРА БЕСТСЕЛЕРА
«БОГ ЗАВЖДИ ПОДОРОЖУЄ ІНКОГНІТО»

Хто з нас не чекав того дня, який змінив би наше життя? Сонячний вихідний, спавнений теплих барв і позитивних емоцій. Ми уявляємо приємну прогулянку пірсом, звідусіль чутно сміх і невимушені розмови людей довкола. Аж раптом вас хапає за руку молода циганка. «Я прочитаю твоє майбутнє», — каже вона. Ви посміхаєтеся так, наче почули нісенітницю, але руки не прибираєте. Хай там як, жодне передбачення не зіпсує цього дивовижного недільного дня. Однак пророцтво циганки перевертає ваше життя догори дригом, бо, можливо, цей день — останній. Та хіба таке можливо?..

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-5090-1

— ЛОРАН ГУНЕЛЬ — ДЕНЬ, ЩО НАВЧИВ МЕНЕ ЖИТИ — ЛОРАН ГУНЕЛЬ —

ДЕНЬ, ЩО НАВЧИВ МЕНЕ ЖИТИ

ЛОРАН ГУНЕЛЬ

— LAURENT GOUNELLE —

LE JOUR,
OÙ J'AI APPRIS
— À VIVRE —

Roman

KERO

— ЛОРАН ГУНДЕЛЬ —

ДЕНЬ,
ЩО НАВЧИВ
— МЕНЕ ЖИТИ —

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2019 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 159.9
Г94

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Публікується за домовленістю з *Lester Literary Agency*

Перекладено за виданням:

Gounelle L. *Le jour où j'ai appris à vivre* : Roman / Laurent Gounelle. —
Paris : Kero, 2014. — 288 p.

Переклад з французької Зої Борисюк

Дизайнер обкладинки Костянтин Кізуб

ISBN 978-617-12-5090-1
ISBN 978-2-36658-098-3 (фр.)

© Kero, 2014
© Nemiroltd, видання українською мовою, 2019
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2019

Шарлотті та Леоні

Той, хто сам собі господар, могутні-
ший за самого володаря світу.

Будда

Людина усвідомлює сама себе лише
в межових ситуаціях.

Карл Ясперс

Дивитися в корінь зла.

Крізь вікно лазнички, що на другому поверсі крихітного рожевого будиночка, який він винаймав ось уже майже три місяці на чарівній вулиці Сан-Франциско, Джонатан відзначав неухильне розростання конюшини по газону, машинально водячи електробритвою по щоках. Задрипана, під немилосердним липневим сонцем галявинка була, здавалося, готова капітулювати. «Клопіралід» не допоміг. Розбрикування цілого бідона на початку місяця виявилось безрезультатним. Треба одна за одною виполоти всі рослини, вирішив чоловік, доки електробритва з одноманітним дзумчанням пестила йому підборіддя. Джонатану так хотілося, щоб сад був якнайкраще доглянутим, адже завдяки розміщенню на південній стороні, за будинком, він є улюбленим місцем ігор у вихідні його доньки Клое, яка приїздить сюди двічі на місяць.

Завершуючи процес гоління, Джонатан переглядав електронні повідомлення на смартфоні. Запити клієнтів, рекламація, перенесений обід, щомісячний бухгалтерський звіт, комерційна пропозиція від телефонного оператора та кілька розсилок новин.

Обернувшись до дзеркала, він узяв пензлик і флакон із брунатним розчином. І делікатно змочив лосьйоном перші сиві волосини. У тридцять шість років важко сприймати такі прикмети часу.

Збиратися довелося квапливо, щоб не спізнитися на щоденну кавову здибанку на площі: одразу після відкриття невеличкого страхового агентства п'ять років тому троє партнерів щодня зустрічаються у кав'ярні на площі і, сівши на терасі, швиденько випивають по горнятку кави. Одним з партнерів була його колишня супутниця життя Анжела, їхнє недавнє розлучення ніяк не вплинуло на цей ритуал, який здавався непорушним.

Їхнє агентство було єдиним у місті, що спеціалізувалося на веденні справ дрібних місцевих крамарів. Після нелегкого початку агентство нарешті досягло рівноваги, тож партнери й асистентка могли отримувати щомісяця платню, нехай навіть зовсім незначну наразі. Агентство зуміло вкоренитися, перспективи розширення були багатонадійними. Доводилося, звісно, боротися, інколи Джонатана охоплювала певна зневіра, та він надалі вірив, що у світі можливо геть усе, і межі собі виставляємо лише ми самі.

Він вийшов на веранду й рушив до хвіртки. У повітрі виразно відчувалася вологість літнього випаровування. Палісадник, який відділяв будиночок від вулиці, був не в кращому стані, ніж той, що позаду. Оскільки він розміщувався з північного боку, його заповонив мох.

У скриньці на Джонатана чекала пошта. Він розпечатав повідомлення з банку. Через ремонт авто його рахунок став мінусовим. Треба якнайшвидше його по-

повнити. Другий лист від телефонного оператора. Ще один рахунок, звісно...

— Добридень!

Сусід, який у цей момент якраз забирав пошту, привітався, демонструючи невимушеність з виглядом людини, якій усміхається життя. Джонатан відповів йому тим самим.

Занявчав котик, який терся об його ноги. Джонатан нахилився й погладив його. Це котик старенької пані, яка мешкала в невеликому багатоквартирному будинку по сусідству. На превелику радість Клое, Джонатан частенько натрапляв на нього у своєму садочку.

Котик вибіг на вулицю попереду Джонатана, зупинився перед дверима будинку і, дивлячись на нього, занявчав. Джонатан штовхнув двері, і котик зайшов у під'їзд, не зводячи з нього очей.

— Хочеш, щоб я тебе провів, так? Знаєш, я поспішаю, — сказав Джонатан, відчиняючи двері ліфта. — Ну ж бо, швиденько!

Але котик далі сидів біля сходів і тихенько нявчав.

— Ти хочеш піднятися сходами, знаю... але я не маю часу. Гарзд, ходімо...

Та котик не рухався і кліпав оченятами. Джонатан зітхнув.

— Ти зловживаєш...

Він узяв кошеня на руки й, ступаючи зі сходинки на сходинку, піднявся на третій поверх. Подзвонив у двері й спустився, не чекаючи, доки їх відчинять.

— А, ось і ти, забіяко! — почувся голос старенької жінки.

Джонатан звернув у вуличку, будиночки на якій поволі прокидалися, і повернув праворуч на торговельну вулицю, щоб дістатися нею до невеликої площі, де й мала бути здибанка.

Пригадав учорашню демонстрацію проти вирубування амазонських лісів, у якій брав участь. Вона збрала кілька сотень чоловік і змогла привернути увагу місцевої преси. Не так і погано.

Минаючи вітрину спортивного магазину, він глянув на пару кросівок, яка певний час його дратувала. Чудові, але ціна захмарна. Трішки далі його привабили апетитні пахощі свіжоспечених тістечок австрійської кондитерської, що линули через вентиляційні отвори, вдало розміщені на фасаді. Він ледве не зламався, але пришвидшив крок. Забагато холестерину. Чи з усіх щоденних битв оця боротьба з численними бажаннями, які впродовж дня у нас виникають, не є найскладнішою?

Там і сям спали вкриті ковдрами волоцюги. Мексиканець-бакалійник уже відчинив свою крамничку, як і торговець газетами, і — трішки далі — перукар-пуерторіканець. По дорозі він помітив кількох знайомих, які з відстороненим виглядом йшли на роботу. Десять за годину цей куток стане дуже жвавим.

Мішн Дістрікт — найдавніший квартал Сан-Франциско. Тут усе розрізнене: трохи вицвілі вілли у вікторіанському стилі стоять поруч із безликими висотками, що сусідять з ветхими напіваварійними будівлями. Старі будинки пастельних кольорів заграють зі спорудами, списаними графіті агресивних кольорів. Саме населення розпалося на численні спільноти, які перетинаються, хоча одна з одною не спілкуються. Можна почути найрізноманітніші мови, як китайська, іспанська, грецька, арабська чи російська. Кожна спільнота живе у своєму світі, до інших їй байдуже.

До нього підійшов волоцюга з простягнутою рукою. Джонатан якусь мить повагався, а тоді рушив далі, уникаючи його погляду. Не можна ж подавати усім поспіль.

Його партнер Майкл уже сидів на терасі кав'ярні. Це був елегантний сорокарічний чоловік із чарівною усмішкою, який говорив неймовірно швидко і виділяв стільки енергії, що можна було задуматись, чи не під'єднаний він до високовольтної батареї, а то й накачаний амфетамінами. В костюмі пісочного кольору й білій сорочці з помаранчевою краваткою з плетеного шовку він сидів за столом з великим горням кави і *carrot cake*; морквяне тістечко, здавалося, було вибране для того, щоб личити до краватки. Тераса займала велику частину тротуару, досить широку, щоб забути про авто, що мчали повз ряд низькорослих дерев у великих дерев'яних ящи-

ках, гідних замкової оранжереї. Плетені столи й стільці підсилювали враження, що ти не в місті, а десь-інде.

— Як у тебе справи? — кинув Майкл збуджено.

До виступу Джима Керрі у «Масці» було недалеко.

— А в тебе? — звично відгукнувся Джонатан.

Він дістав із кишені пляшечку з антибактеріальним розчином. Капнув кілька крапель на пальці й енергійно потер руки. Майкл з усмішкою зацікавлено спостерігав за ним.

— Ти у формі! Що хочеш узяти? Сьогоднішні тістечка тануть у роті.

— Ти тепер смакуєш тістечками на сніданок?

— Це моя нова дієта: трішки цукру вранці для розгону, але впродовж решти дня зась.

— Нехай буде тістечко.

Майкл жестом покликав офіціанта й зробив замовлення.

Серед трьох партнерів Майкл найкраще давав раду усім тонкощам професії, Джонатан частенько відчував певне захоплення щодо нього. Він заздрив легкості, з якою Майклу вдавалося налаштувати клієнта в сприятливому дусі, щоб той дався себе переконати. Супроводжуючи його з метою залучення нових клієнтів серед торговців, Джонатан спостерігав неймовірні сцени, коли Майклу вдавалося переконати потенційного клієнта-впертюха. Віддавши багато часу вивченню й засво-

енню методів продажу, Джонатан досить пристойно давав собі раду, але йому доводилося докладати чимало зусиль там, де Майкл майстерно користався своїм умінням і застосовував усі методи, переконуючи клієнтів підписати нові угоди чи нові варіанти, розширити ще більше їхню протекцію, ті не раз, самі того не розуміючи, покривали той самий ризик... У цій царині, ділився Майкл із партнерами, панівною емоцією стає страх — найголовніший союзник радника. Він зароджується в очах торговця, варто лише нагадати про крах, крадіжку чи тяжбу. Спершу незначний, той із самого початку підступно проникає у меандри його свідомості і стає визначальним при ухваленні ним рішення. Що ж тоді важить пропонований щорічний внесок порівняно з вартістю нещасного випадку чи судового процесу, розпочатого розгніваним споживачем? Чим похмуріші перспективи, тим менш дорогим видається страхування...

Джонатан належав до людей чесних і, траплялося, його інколи охоплювало почуття провини. Але всі його конкуренти застосовували ці методи, й одноосібна відмова від них поставила б його у невідгідне становище. Такі правила панують у цьому безсердечному світі, казав він собі. Ліпше їх прийняти й намагатися вийти сухим з води, якщо не хочеш приєднатися до виключених із суспільства.

— Знаєш, останнім часом я багато думав про твою ситуацію, — сказав Майкл.

— Мою ситуацію?

Майкл чемно кивнув. Його погляд так і світився співпереживанням.

— Чим більше я за вами спостерігаю, тим більше кажу собі, що працювати день у день зі своєю колишньою для тебе просто пекло.

Захоплений зненацька, Джонатан безмовно дивився на свого партнера.

— Ви взаємно завдаєте одне одному болю. Це нерозумно.

Джонатан так і сидів приголомшений.

— Далі так тривати не може.

Джонатан опустил очі. Майкл дивився на нього майже ніжно.

— Тож ліпше йти на випередження...

Він проковтнув шматочок *carrot cake*.

— Я багато розмірковував, розглядав цю проблему з різних боків і зрештою хочу зробити тобі пропозицію.

— Пропозицію?

— Так.

Джонатан мовчав.

— Так от: не треба відповідати одразу, маєш час для обдумування.

Джонатан уважно дивився на нього.

— Я готовий докласти зусиль, щоб викупити твою частку, якщо ти хочеш піти.

- Мою частку... агентства?
- Авжеж, не частку тістечка.

Джонатану наче заціпило. Йому ніколи не спадало на думку покинути фірму, яку вони створили разом. Він вклав у неї стільки душі й серця, що вона стала... наче часткою його самого. Відчув, як йому скрутило живіт. Покинути фірму — все одно, що відрізати головний елемент його життя. Доведеться починати з нуля. Знову все вибудовувати...

Всередині кав'ярні на екрані закріпленого на стіні телевізора мигтіли фото Остіна Фішера, тенісиста-чемпіона, який нагороджував трофеї. От і зараз, вигравши кілька тижнів тому Вімблдон, він вийде на корти Флашинг Мідоу серед найбільших фаворитів для участі в *US Open*.

Джонатан замислено споглядав фото. Продати свою частку Майклові означає також відмовитися від своєї таємної мрії перевершити його, щоб своєю чергою стати тим, хто досягає найкращих комерційних результатів.

- Доведеться взяти позику, — вів далі Майкл. — Буде важкувато, але для нас трьох, напевно, так буде краще.
- Усім привіт!

Анжела зайняла місце за столиком і шумно зітхнула, демонструючи відчай, однак зберігаючи усмішку на вустах. Джонатан знав її напам'ять.

- Як справи? — усміхнувся Майкл.

— Твоя донька відмовилася чистити зуби, — повідомила вона, виставивши вперте підборіддя в напрямку Джонатана. — Я, звісно, не поступилася. Боротьба тривала десять хвилин... У результаті — зачинені двері школи. Їй довелося дзвонити сторожеві, за що дістала на горіхи. Тим гірше для неї.

— Кава лунго, як завжди? — уточнив Майкл, зберігаючи усмішку.

— Ні, подвійну, — відповіла Анжела, знову зітхнувши.

Майкл зробив замовлення. Анжела глянула на Джонатана з кислою посмішкою.

— У тебе такий спокійний вигляд. Невимушений...

Він не зреагував. Вона занурила пальці у своє каштанове волосся, яке pestило їй плечі.

— Ти докоряв мені за те, що я більше часу приділяю своїм рослинам, ніж доньці, але...

— Я ніколи нічого подібного не говорив, — заперечив Джонатан тоном, у якому вже відчувалася приреченість.

— Але ж ти розумієш, що мої рослини не падають в істериці на землю й не верещать.

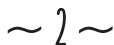
Джонатан стримано усміхнувся й допив каву. Не промовивши й слова. Вони вже три місяці розлучені, але вона, як і раніше, лізе до нього з докорами. Як не дивно, він раптом відчув, що це йому подобається. Це створює відчуття, що хай там що, а їхні відносини тривають далі. Він раптом усвідомив те, в чому ніколи собі

не зізнався: в глибині його єства жевріла надія знову бути разом.

Продаж своєї частки Майклу цю надію в нього відібрав би, розірвавши останній щоденний зв'язок з Анжелою.

Покинувши своїх партнерів на терасі, він рушив на першу зустріч. Список потенційних клієнтів був довгим. На нього чекав важкий день, однак перед ним вихідні. Досить часу, щоб відпочити.

Звідки міг він здогадатися, що двома днями пізніше його життя назавжди різко зміниться.

Обличчя, яке видно в профіль, злегка напружене. Він встає, швидко прощається, потім повертається спиною і йде геть.

Потужний збільшувач «Нікона» простежив за Джонатаном, доки він не покинув терасу. Силует розмився. Райян вимкнув камеру, підвівся й через чорні тюлеві завіски на вікні, що на третьому поверсі його будинку з протилежного боку площі, подивився вслід юнакові, що віддалявся.

— Жодного сенсу в заході на друге коло, він дозволяє наступати собі на п'ятки без жодного слова... Радше дивакуватий, та насправді жодного польоту. Скажімо... заледве 10 пунктів із 20, — промимрив він собі в бороду.

Райян витер вологі долоні об джинси і потягнув край футболки, щоб витерти спітніле чоло. Чорне не брудниться, в цьому його перевага.

Перебігаючи поглядом по терасі, він зауважив двох елегантних жіночок. Одну з них він знав, бо двічі чи тричі її фільмував, хоч і безуспішно. Тож навів на них свою камеру, під'єднав до ультраспрямованої параболічної мікроантени. Знову надів навушники, і голоси жінок залунали дивовижно чітко. Райян не жалкував про свою покупку: на відстані більше вісімдесяти метрів він чув їх так само виразно, наче сидів за одним столиком.

— Ні, це правда, — казала одна. — Повір. Хоча я заблокувала їх наперед. Принаймні за півроку. І, звісно, зарезервувала геть усе. Літак, готель... Комплект.

— Справді, нічого втішного, — відреагувала друга, труснувши головою. — Ти бодай взяла страхування від невіїзду?

— Звичайно, а як же інакше. Три роки тому він уже мене підставив. Тепер я не довіряю.

— На твоєму місці я б змінила контору. З твоїм резюме ти можеш знайти те, що забажаєш. Нехай уже я опинилася в глухому куті...

Якийсь час Райян їх знімав, та безрезультатно. Попереднього тижня він виявив, що вікно його спальні з іншого боку будівлі виходить на садочок молодої жінки, на відстані дев'яноста чотирьох метрів. Далекувато, але з подвоювачем фокуса цілком можливо, якщо й справді є щось вартісне для зйомки. Квартира Райяна на третьому поверсі, без сумніву, розміщена класно. З одного боку будівля виходить на площу якраз на розі з гарним оглядом зверху на терасу кав'ярні, з другого — на низку садочків перед будиночками й багатоквартирними будинками, садочків, де частенько-таки відбувалися круті родинні сцени. Чимало сцен доходило до доленосної планки 12 з 20, Райян сам встановив цей поріг, визначаючи можливість публікації на своєму блозі.

Він ковтнув кока-коли, обвів поглядом терасу. Зауважив невідоме подружжя років п'ятдесяти, яке жваво дискутувало, й скерував на нього камеру.

— Коли я говорю до тебе, маю враження, що звертаюся до воскової статуї.

Райян навів фокус на голову чоловіка: напіврозкаяння, напіввідсутність.

— Хоча на сонці віск має здатність танути, — вела далі жінка. — Ти ж таненню не піддаєшся, бо залишаєшся холодним. Ти радше мармурова статуя. Авжеж, мармурова. Як надгробок. Ти такий же маломовний, як могила. Нездатний до комунікації....

Ці слова викликали в Райяна спалах гніву, й він вимкнув камеру.

Нездатний комунікувати. Цей докір він чув одразу після входження в активне життя з дипломом інженера в кишені. Сім років по тому цей докір все ще звучав у його голові.

Він знову побачив начальника відділу кадрів, із сивою, наче посипаною борошном головою, який лагідно пояснював йому свою сумбурну дурнувату теорію. *Існує кілька форм інтелекту, вважав він, хоча не йому про це говорити. Є не тільки раціональний інтелект. Емоційний інтелект також має значення.*

Емоційний інтелект... чого тільки не вигадують, щоб заспокоїти придурків... Чому б тоді не бути інтелекту м'язовому, травному, дефекаційному?

Правда полягає в тому, що його звільнили, бо на відміну від інших він не опустився до рівня тупаків, щоб з ними розмовляти. Фактично саме цього від нього й чекали. У царстві кретинів королями почувуються ті, що розмовляють мовою ідіотів. У Берклі чи Стенфорді слід би радше викладати власне її, а не мову «С» чи *Visual Basic*. У політиці, між іншим, те саме: обирають тих, хто каже людям дурниці, які вони бажають слухати. І чим та мова дурніша, тим ліпше сприймається.

Райян глибоко вдихнув, щоб угамувати тиск. Ще інсульту бракувало. Тоді придурки свого не упустиять.

Усе повторювалося щоразу, як він знову прокручував фільм про початок своєї кар'єри. Він переглядав сцени прийому на роботу, що мали місце після його звільнення. Його мучили, випитуючи причини передчасного звільнення. Ті принизливі співбесіди, коли йому ставили особисті, скандально інтимні запитання. *Яке відношення мої хобі мають до посади? — хотілось йому закричати. Чи вам не все одно — одружений я чи ні?* Він мав би так сказати й одразу послати їх до дідька, зокрема відмовитися від входження в ситуацію, в ці дебільні рольові ігри... І щоразу їхні квапливі, смішні, нікчемні висновки. Стежити за навичками спілкування... Матиме проблеми при роботі в команді... Нездатний комунікувати.

Райян стер останній запис.

Тепер йому доводиться задовольнятися місцем базового програміста, за яке отримує три копійки. Телеробота — єдиний цікавий момент у цій цілоденній роботі, яку він нашвидкуруч робив за півдня.

Весь збаламучений, він зробив три ковтки кока-коли, а тоді обернувся до екрана свого комп'ютера. Сто сімдесят шість лайків і дванадцять коментарів до його останнього посту, відео типа, який чотири рази змінює свою думку, роблячи замовлення, потім пригнічено з'їдає гамбургер, ділячись із дружбаном, що зрештою волів би хот-дог. Чисто тобі довбешка сільського ідіота. Зі сміху можна вмерти.

Його блог «Хроніки Міннеаполіса» забитий подібними сценками. Рекламні транспаранти приносили пару доларів то там, то сям. І то хліб. Він спершу вагався, чи не назвати його «З життя придурків», однак віддав перевагу очевидному посиланню на віддалене місто Сан-Франциско. Фільмував він великим планом, тож розпізнати місцину неможливо. Такий собі спосіб дезорієнтації, щоб мати спокій. Каліфорнійський закон був категоричним: перш ніж знімати в публічному місці, слід отримати попередню згоду всіх відтворених осіб. У Міннеаполісі, в глушині Середнього Заходу, можна вільно фільмувати все, що заманеться.

Отже, він ділився нестримним сміхом з невеликою групою вірних відвідувачів сайту. Оскільки суспільство

організовано придурками й для придурків, казав він собі, над ним краще сміятися, ніж горювати й заробити собі виразку.

Завдяки залученості до зйомки мешканців свого кварталу він знав, як їх звать та епізоди їхніх життєвих історій. Вони здебільшого були нецікаві, гнітючі своєю банальністю й посередністю, та інколи ідіотизм надавав посередності пікантності.

Райян ще раз ковтнув кока-коли й зупинив свій вибір на двох молодих жінках, перед якими стояли великі чашки чаю з хмарками пари. Одна з них збиралася заміж і ділилася з подружкою своїми життєвими планами. Райян не міг стримати усмішки, почувши лагідно-наївний тон майбутньої нареченої. Вона мала в собі потенціал.

Він оптимізував настройки. Відкривши об'єктив на f8, одержав достатню глибину різкості. Апарат чудово демаскував накладні вії та чорні, замазані кремом, цяточки.

— З Бобом ми ділимося всім, — казала вона.

— Тобі пощастило, — відповіла подруга. — Мій Кевін завжди знаходить причину, щоб не прибирати зі столу. Те саме і з застиланням постелі. Мене це, зрештою, дратує.

— Розумію. Ми з Бобом ділимо все: ролі, обов'язки, геть усе. Навіть витрати. Все чітко.

— О, чудово. А у нас жодних правил...

— Візьмімо, наприклад, квартиру, яку ми збираємося купити. Боб мені сказав: «Найліпше розподілити між собою витрати: квартиру запишемо на мене і я щомісяця за неї платитиму. Я все беру на себе. Ти ж платитимеш податки, рахунки, їжу, відпочинок». Він підрахував, що так виходитиме одне на одне, це справедливо, і нам нічого хвилюватися.

— Але... а якщо ви вирішите розлучитися... у нього залишиться квартира... а ти... ти будеш без нічого?

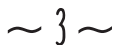
— Ну от... Він — чоловік мого життя, ми одружуємося, а ти думаєш про розлучення.

— Але...

— Ти не віриш у кохання.

Райян закусив губу. Про всяк випадок познімав ще кілька секунд і вимкнув камеру. І аж тоді розреготався.

— Ось так! Ти виграла квиток до Міннеаполіса, красуне!

Туман над затокою Сан-Франциско розсіявся, вдалині несподівано відкрився острів Алькатрас, оповитий блакитним маревом. Теплий вітер доносив приємний запах моря, долинали постукування фалів на щоглах пришвартованих вітрильників. Джонатан дихав на повні груди. Він любив цю пору літнього дня, коли ранковий туман тане, немов за помахом чарівної палички, поступаючись місцем сяючому сонцю, здавалося б, немислимому ще кілька секунд до того.

Те, що він у неділю опинився на набережній, місці, як на нього, надміру туристичному, було подією радше рідкісною, але сьогодні щось його мимоволі туди потягнуло.

Щоправда, він ненавидів проводити вихідні без доньки, коли через жорсткий закон про один вікенд із двох він залишався самотнім, дуже самотнім. Однак призвичаївся виходити на променад у рідкісні дні *Sunday Streets*: коли ціла частина міста ставала пішохідною, вулиці нарешті заповнювали люди, що насолоджувалися прогулянкою, та велосипедисти.

Початок ранку виявився нелегким: йому довелося вручну виполювати конюшину в садку, що за будинком, і обприскати залізним купоросом територію з боку вулиці, щоб позбутися моху.

Довкола нього ставало дедалі більше безтурботної публіки у статечному й дружньому настрої. Стрибали дітки, які раз-у-раз вибухали сміхом, злизуючи величезні порції морозива, що стікало по ріжках. Сповнений йодом запах морського бризу час від часу перекривали пахощі вафель і свіжоспечених пиріжків, що линули з недалеких кіосків. У радісному гомоні можна було вирізнити уривки якихось розмов.

Натовп перехожих цілком природно привів його в куток пірса, звідки можна було спостерігати за тюленьми, що купчилися на автономних острівцях. Він бачив їх сотні разів, але не міг не зупинитись і поглянути ще раз, коли проходив неподалік. Їхні лискучі тіла тісно тулилися одне до одного, наче ті спітнілі туристи, що штовхалися перед загорожею, намагаючись їх роздивитися, причому перші залишалися цілком байдужими до нездорової допитливості других.

Він не міг не запитати себе, хто нестиме відповідальність, якщо балюстрада не витримає натиску й цікаві посиплються в холодну воду Тихого океану. Підприємство, яке її виготовило? Чи той, хто встановлював? Чи управителі *Pier 39*¹, які зробили цей пірс комерційним простором, що приваблює цілі натовпи? Відтоді, як вони

---

¹ *Pier 39* — торговий центр на пірсі в Сан-Франциско, популярний туристичний об'єкт. (Прим. перекл.)

стали продавати страховки посеред комерсантів регіону, подібні запитання отруювали його розум. Справжня професійна деформація.

Він ішов своїм шляхом уздовж набережної, час від часу ухилившись від юнака чи юнки на роликах. Невелика джазова група з блискучими мідними інструментами почала стандартну п'єсу Сіднея Беше. Трохи віддалік чоловік років шістдесяти нервово ляскав по кишенях свого одягу.

— Його немає! — повторював він. — Його немає!

— Ти про що? — запитала жінка у великих окулярах, що стояла обіч нього. — Ти про що?

— Про гаманець! Він зник!

— Напевно, залишив його в готелі. Ти тепер усе забуваєш...

— Та ні... Він у мене був... Я певен... Я... О, ось він! У задній кишені, — промовив він, мацаючи ліву сідницю.

— Ти втрачаєш голову, бідолашний ...

Джонатан зворушено глянув на літнє подружжя. Було мало ймовірно, що колись він сам пізнає такий тип відносин.

Вони з Анжелою були разом сім років. І коли вона пішла, помилково звинувативши його у зраді, він відчув справжній шок, період пригнічення, тоді самотності і її відсутності.

Дзеленчання велосипедного дзвоника перебило плин його думок.

Оскільки авто з вулиць прогнали, пішоходи й велосипедисти заволоділи їхніми правами, весело заповнили шосе. Світлофори капітулювали, безнадійно й без упину кліпаючи. Натовп поступово густішав, заповнюючи вулиці й поширюючи свій гарний настрій у найменші закутки міста.

Час від часу Джонатан поглядав на мобільний телефон, перевіряючи, чи не прийшов електронний лист або есемеска. Інколи комерсанти вирішували свої адміністративні проблеми в неділю й тоді посилали йому листи. Навіть якщо вони інколи йому й докучали, ці контакти трішки ослаблювали болісне відчуття самотності. Зайняти голову справами — гарний засіб позбутися думок про власні проблеми, — казав собі Джонатан. Хоча він не почувався щасливим, зате був зайнятим.

Він простував спокійно, аж раптом його увагу привернуло особливо жваве зібрання. Танцівниця вела за собою добру сотню учасників під ритмічну музику, яка линула з високих колонок.

— Вона талановита, чи не так? — шепнула йому старша пані в рожевому широкополому капелюшку. — Це — Бабет, французенка. Вона приходить сюди кожної *Sunday Streets*, і щоразу залучає все більше людей до танцю. Стільки енергії...

Сам Джонатан мав французьке коріння по матері. Він народився в Бургундії, де частину свого дитинства

прожив у невеличкому селі Ключізуа. Його батько, каліфорнієць із діда-прадіда, там засвоїв таємниці вирощування винограду, працюючи для відомого замку. Там зустрів і ту, що стала йому дружиною. Кількома роками пізніше родина переїхала в округ Монтерей, на південь від Сан-Франциско, де вони взялися доглядати занедбане виноробне господарство. Десятиліття праці дало змогу поволі піднятися, зрештою їхнє вино набуло певного визнання.

Аж одного березневого дня торнадо повністю спустошив виноградник. Через невдале страхування господарство було приречене на крах. Його батько так і не зміг оговтатися.

Веселі танцівники чудово координували свої рухи, в єдиному пориві. Здавалося, їх щось об'єднує. Джонатан відчув, як у нього наростає бажання до них приєднатися, влитися в коло й розчинитись у вабливому ритмі музики. Через недоречну соромливість він завагався, а тоді заплющив очі, дослухаючись до вібрування ударних у його тілі. Він уже був готовий зважитися й зробити крок, як хтось ухопив його за руку. Джонатан смикнувся й розплющив очі. Перед ним стояла молода жінка, тримаючи його руку своїми тонкими, цупкими, матовими пальцями. Циганка. Щупленька, вона майже повністю ховалась у складках свого темного вбрання.

— Я прочитаю твоє майбутнє.

Вона не зводила з нього гарних чорних очей. Погляд був пильним, проникливим, доброзичливим, хоч і без усмішки. Довкола них вирував натовп.

Молода жінка перевела погляд на Джонатанову руку. Її теплі м'які пальці повільно і лагідно, немов пестячи, натиснули й розкрили його долоню. Він відчув збентеження від чуттєвості її дотику. Вона трішки нахилилась над долонею. Він не заперечив, стояв нерухомо, майже насолоджуючись цим вимушеним контактом, йому, звісно, було цікаво почути, що вона передбачить.

Незворушне обличчя циганки відзначалося правильними рисами, довгі чорні вії трішки загинались на кінчиках, а чорне густе волосся було зграбно стягнуте ззаду.

Несподівано її брови спохмурніли, лоб зморщився. Вона повільно підвела голову, обличчя було засмученим. Джонатан вловив її повністю змінений погляд, від чого кров захолола йому в жилах. Вона сама мала розгублений і розхвильований вигляд.

— В чому річ?

Вона похитала головою й мовчки випустила його руку.

— Що ти там побачила?

Із замкнутим обличчям вона відступила, опустивши погляд. Джонатану стало недобре.

— Що? Що там таке? Кажі!

Вона вперто дивилась перед собою, вуста злегка тремтіли.

Літературно-художнє видання

ГУНЕЛЬ Лоран

День, що навчив мене жити

Роман

Керівник проекту С. І. Мозгова
Відповідальний за випуск Н. О. Міщенко
Редактор П. Й. Коробчук
Художній редактор А. О. Попова
Технічний редактор В. Г. Євлахов
Коректор Є. О. Демченко

Підписано до друку 21.12.2018.
Формат 70х100/32. Друк офсетний.
Гарнітура «FuturaBook». Ум. друк. арк. 11,61.
Наклад 6000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cor@bookclub.ua

Віддруковано у ПрАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»
09117, м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, 4
впроваджена система управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000